KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Jaana Ignatius, Olli Kolehmainen, Mikko Korhonen, Riikka Mäki-Ontto, Kati Isoaho & Hanna Väätäinen. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun itsearviointi toim. Marjaana Kivelä**
Auditointivuosi **2021**, Karvin julkaisu **3:2021**
Kieli **Suomi**
ISBN **978-952-206-627-5 pdf**

2.1 Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden johtaminen

- Korkeakoulun itsearviointi

Xamkissa tehtävä työ tähtää kestäviin ja positiivisiin muutoksiin. Koulutus tuottaa uutta osaamista, TKI-toiminta tietoa ja ratkaisuja yritysten ja työelämän tarpeisiin. Yrityksille, yhteisöille ja yksilöille tarjotaan monipuolisia palveluja. Siten syntyy pitkäkestoista yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta yksilöille, heidän lähipiiriinsä, maakuntiin ja koko yhteiskuntaan. Toimintaa ohjaavat kansalliset linjaukset ja strategiset valinnat, jotka perustuvat Kymenlaakson ja Etelä-Savon maakuntien tarpeisiin sekä omistajakaupunkien strategioihin ja erikoistumisen kärkiin. Julkaisut ”Lisää työtä ja hyvinvointia” (2018) sekä ”Elinvoimaa vahvistamassa” (2019) luovat katsauksen Xamkin alueelliseen vaikuttavuuteen.

Laaja avoimen AMK:n tarjonta ja alueen tarpeisiin suunnattu täydennyskoulutus tukevat väestön osaamistason ylläpitämistä ja kehittämistä. Toiminta-alueen maakuntien väestön koulutustaso on maan alhaisimpia, joten jatkuvalla oppimisella on erityistä merkitystä aluekehitykselle. Koulutus suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä yritysten kanssa osaamistarpeet ennakoiden (ks. luku 1.1). Jatkuvan oppimisen toimintaa seurataan opintopisteiden ja asiakaspalautteen avulla. Xamk tuotti 72 % Kaakkois-Suomen avointen korkeakoulujen 64 076 opintopisteestä vuonna 2019 (Vipunen).

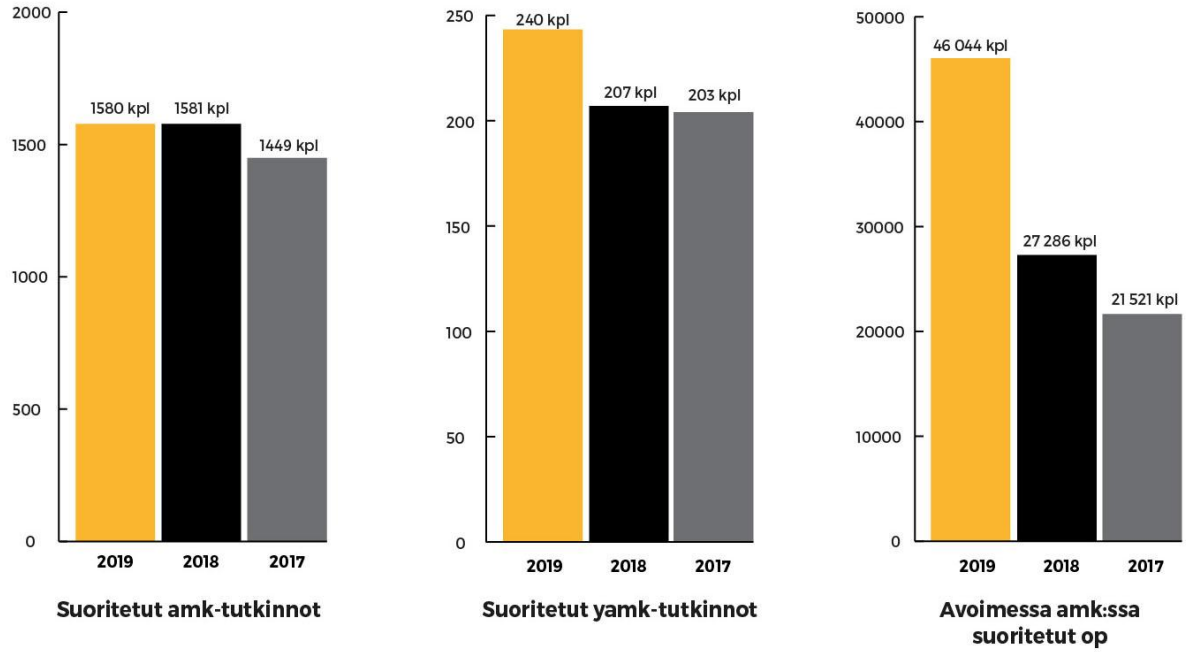

Kuva 8. Koulutus tuottaa uutta osaamista (Vipunen).

Vaikuttavuus pohjautuu Xamkin vahvaan profiloitumiseen, asiantuntijuuteen sekä tutkimuksen ja koulutuksen ympäristöihin. Neljällä TKI-vahvuusalalla kehitetään innovaatioita tuottavia ekosysteemejä, jotka yhdistävät tutkimusta, koulutusta ja yritystoimintaa. Xamkin TKI-toiminta tukee molempien maakuntien kasvua ja erikoistumista.

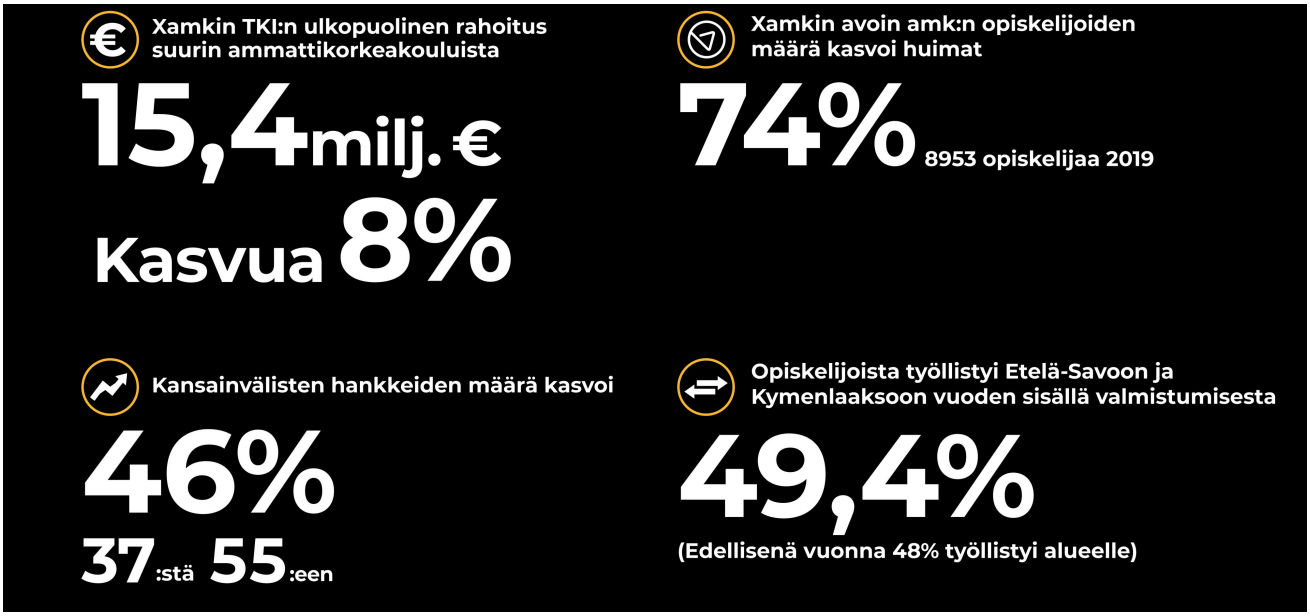

Kuva 9. Saavutetuilla tavoitteilla ja muutoksilla Xamk vahvistaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta (Xamkin tuloksia 2019).

Vaikuttavuustavoitteita arvioidaan säännöllisten sidosryhmäkyselyiden, valmistuneiden opiskelijoiden uraseurantakyselyiden sekä koulutusten ja TKI-toiminnan monipuolisesta työelämäyhteistyöstä saadun palautteen avulla. Arvioinnin systemaattisuudessa on kuitenkin edelleen kehitettävää.

TKI-sidosryhmäkumppaneille suunnatun kyselyn (2017) mukaan Xamk-yhteistyön keskeiset hyödyt ovat uudet verkostot ja osaaminen, yhteistyökumppanit, hyvät harjoittelijat sekä lisäresurssit. Tiedon vaihto ja sitä kautta keskinäisen ymmärryksen lisääntyminen nähdään tärkeimpänä, mutta vastauksissa korostuivat myös monipuolinen palvelujen tarjonta, työelämän tarpeita palveleva koulutus, muita organisaatioita kehittävä yhteistyö sekä nopea reagointi. Kehitettävää löytyy avoimuudessa ja tiedon lisäämisessä esimerkiksi käynnissä olevista hankkeista.

Monipuolinen verkostoyhteistyö vaikuttavuuden edellytyksenä

Xamkin toiminta perustuu pitkäjänteisille kumppanuuksille, jotka tukevat toimijoiden strategista kehittämistä, osaamisen vahvistamista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kumppanuusverkosto rakentuu alueellisista, kansallisista ja kansainvälisistä yhteistyökumppaneista: yrityksistä, järjestöistä, korkeakouluista, tutkimuslaitoksista, oppilaitoksista, julkisyhteisöistä.

Vuonna 2019 Xamkilla oli lähes 700 yritysyhteistyökumppanuutta (TKI-toiminnan tilastot Hansa-järjestelmässä). Digitalisaation tehokkaalla hyödyntämisellä pystytään uudistamaan asiakaslähtöisiä toimintatapoja sekä vahvistamaan alueellista kehitystä ja kilpailukykyä. Monialaisella yhteistyöllä ja avoimilla toimintatavoilla tuetaan esim. yritysten digitaalista toimintakulttuuria ja sopeutumiskykyä yllättävissä muutostilanteissa. Koronaepidemian aikana Xamk tarjosi paikallisten kehitysyhtiöiden koordinoimana yrityksille maksutonta asiantuntija-apua hankehakemusten laatimiseen.

Xamkin kansainvälisessä yhteistyöverkostossa on yli 300 korkeakoulupartneria (kansainvälisten palveluiden tilastot). Vuonna 2019 ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli 70:stä eri maasta yhteensä 516. Koulutusviennissä panostetaan valittuihin, maakuntien erityisosaamiseen perustuviin kärkituotteisiin ja asiakassuhteiden kehittämiseen etenkin Kiinan ja Venäjän kanssa. Kasvava kansainvälinen toiminta tuo toiminta-alueelle uutta osaamista, työvoimaa sekä yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksia.

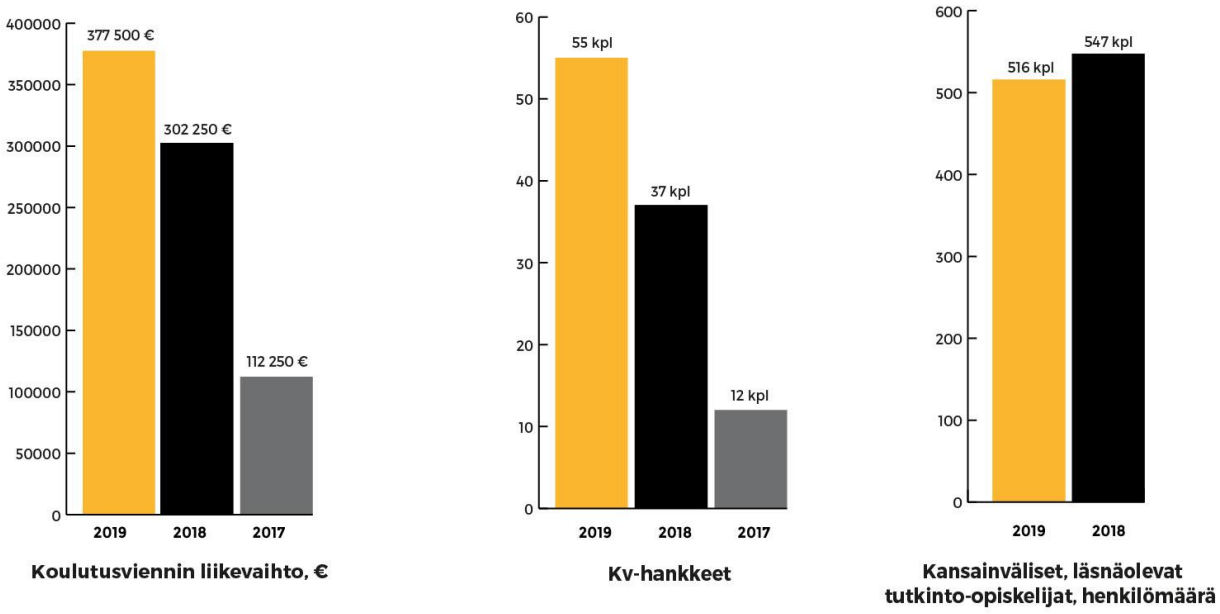

Kuva 10. Kasvua, kehitystä ja erikoistumista kansainvälisellä toiminnalla (Xamkin tilastot, TKI-tulosseuranta)

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden johtaminen perustuu selkeisiin toimintamalleihin ja toimiviin prosesseihin

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttavuus ovat luonteva osa Xamkin toimintaa ja toimintasuunnitelmia. Työtä ohjaavaa strategiaa tukeville keskeisille toimenpiteille on asetettu tavoitearvot ja indikaattorit, joita seurataan säännöllisesti johtoryhmissä ja yksikkötasolla. Xamkin vastuullisuustyötä johdetaan vastuullisuusohjelmalla ja seurataan raportoinnilla. Indikaattoreista suurin osa on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattoreita.

TKI-hankkeissa johtamisen, tulosseurannan sekä vaikuttavuuden analysoimisen välineenä käytetään projektinhallintajärjestelmä Hansaa. Hansa integroi prosessit ja arvioinnin, ja sen kautta toteutuu myös strateginen kytkös TKI-vahvuusaloihin (ks. 2.2).

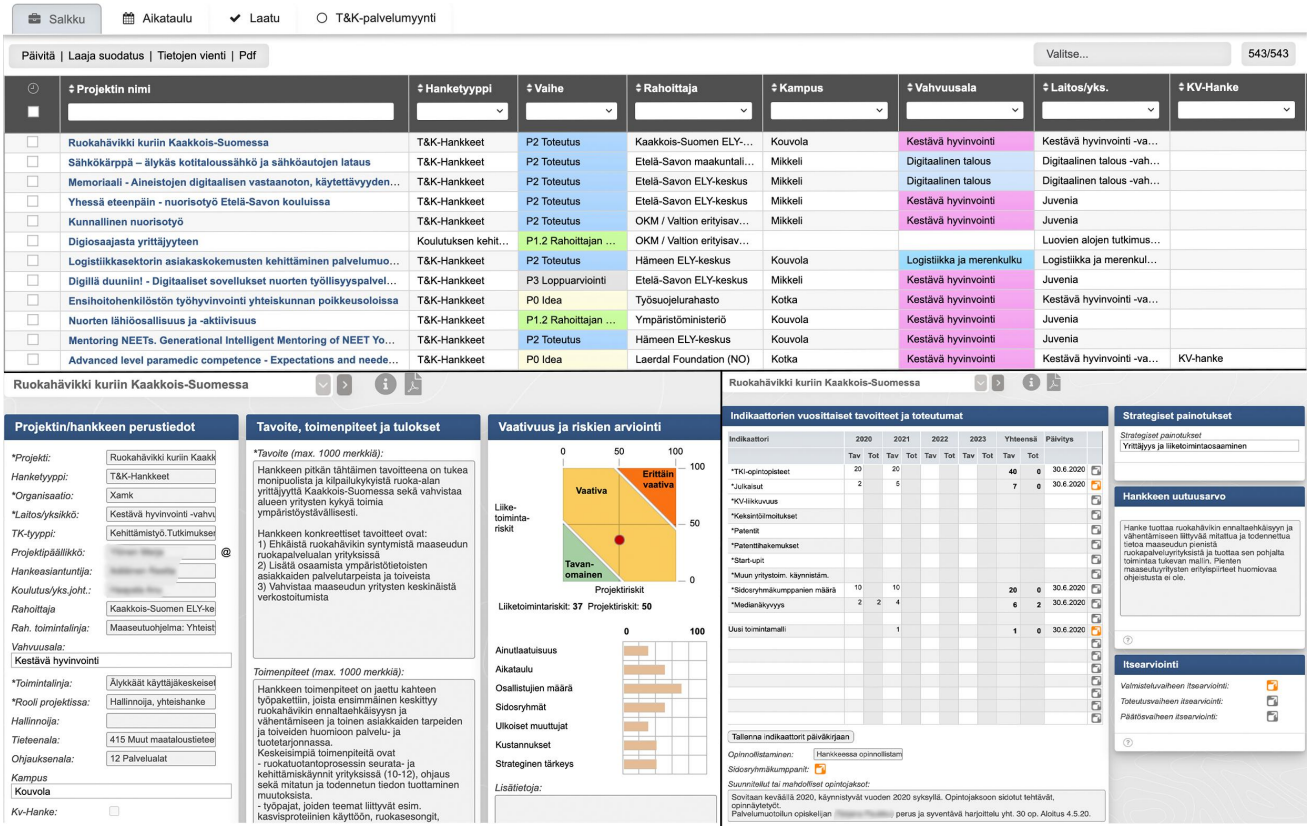

Kuva 11. Hansassa tulosseuranta integroituu kokonaisprosessiin ja sitä kautta laadun ja vaikuttavuuden arviointiin.

Ennakoinnilla tietoa toiminnan suuntaamiseksi

Ennakoinnin avulla tarvittavia muutosketjuja ja mekanismeja suunnataan kohti vaikuttavuustavoitteita niin koulutuksessa, TKI-toiminnassa kuin palvelutoiminnassakin. Xamk on mukana maakunnan ennakointifoorumeissa, ja valtakunnallisia foorumeita seurataan aktiivisesti. Ennakointi-, tilasto- ja indikaattoritietojen rinnalla tehdään tiivistä yhteistyötä toimijoiden kesken, sillä avoin ja aktiivinen vuorovaikutus tuottaa muun muassa uusia koulutustarpeita ja hankeaihioita.

Xamkissa on kehitteillä TKI-toiminnan vaikuttavuusmalli, jonka avulla voidaan jatkossa syventää toiminnan ja vaikuttavuuden suhdetta edelleen sekä viestiä vaikuttavuudesta kohdennetummin eri sidosryhmille. Työ ennakoinnin systemaattisuuden lisäämiseksi on käynnistynyt. Tunnistettu kehittämiskohde on trenditiedon käytettävyyden parantaminen sekä ennakointitiedon integroiminen prosesseihin. Kehitettävää on myös vaikuttavuutta koskevan seuranta- ja arviointitiedon dokumentoinnin ja käsittelyn yhteisissä menettelytavoissa. Data-analytiikan kehitystyö on aloitettu, se mahdollistaa jatkossa vastuullisen aluevaikuttavuuden kuvaamisen, analysoimisen sekä raportoimisen niin opiskelijoille kuin sidosryhmille.

Vahvuudet	**Kehittämiskohteet**
Toiminnan strategialähtöisyys	Ennakointityön systematisoinnin jatkaminen

Aktiivinen vuorovaikutus omistajakaupunkien kanssa

Toimintakulttuuri, jossa asiantuntijat tekevät aktiivista yhteistyötä kumppaneiden kanssa

Systemaattiset investoinnit asiantuntijapääomaan ja infraan

Toiminta-alueen tarpeisiin vastaava ja osaamistasoa nostava koulutus ja jatkuvan oppimisen mahdollisuudet

Vaikuttavuuden systemaattisen arvioinnin ja seurannan edelleen kehittäminen

Uusien menetelmien kehittäminen yritysyhteistyön syventämiseksi

2.1 Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden johtaminen

- Auditointiryhmän arvio

Xamk on alueellisesti merkittävä toimija

Auditointiryhmä kiinnitti huomiota Xamkin kykyyn luoda fuusion yhteydessä ja sen jälkeen yhtenäistä toimintakulttuuria. Vaikka fuusiosta on kulunut verrattain lyhyt aika, korkeakoulun toiminta nojaa pitkälti yhteisesti sovittuihin ja jaettuihin toimintatapoihin ja prosesseihin.

Auditointiaineiston perusteella Xamkin johtamisjärjestelmä ja strategia tukevat yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden kehittämisen tavoitetta. Vaikuttavuustavoitteet on määritelty, ja vaikuttavuustavoitteiden toteutumista seurataan muun muassa ulkopuolisen TKI-rahoituksen määrän, kansainvälisten hankkeiden määrän, avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen määrän ja Xamkin toiminta-alueelle työllistyneiden alumnien määrän avulla. Vaikuttavuustavoitteiden toteutumista arvioidaan sidosryhmiltä, kumppaneilta ja alumneilta kerätyn palautteen pohjalta sovituin menetelmin. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden johtaminen perustuu selkeisiin toimintamalleihin, kuten indikaattorien ja palautteiden tuottaman tiedon hyödyntämiseen.

Auditointivierailu vahvisti itsearvioinnin antamaa kuvaa siitä, että Xamkin rooli alueen kehittäjänä on merkittävä. Xamkin arvostus alueen sidosryhmien keskuudessa on suuri ja se koetaan elintärkeäksi alueelle. Xamk näyttäytyy kiinnostavana ja vetovoimaisena toimijana myös rahoittajien ja opiskelijoiden taholta. Tämä näkyy merkittävässä ulkopuolisen rahoituksen osuudessa ja Xamkin toimialueen ulkopuolelta hakevien opiskelijoiden määrässä. Valmistuneiden opiskelijoiden myönteistä työllistymiskehitystä alueelle on syytä edelleen tukea.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta Xamkin toiminta on merkittävää erityisesti maakuntaliittojen ja kuntien näkökulmasta. Maakuntien ja kaupunkien keskeiset strategiset tavoitteet ovat linjassa Xamkin TKI-toiminnan vahvuusalojen kanssa ja alueelliset toimijat on

otettu mukaan kehittämistyöhön. Auditointiryhmä tukee Xamkin tavoitetta maakuntien ennakointiryhmissä toimimisesta. Tämän kautta mahdollistuu alueen tarpeisiin vastaaminen, samoin kuin uusien käytänteiden saaminen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointiin. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointiin käytetään tällä hetkellä määrällisiä mittareita kuten työllistymislukuja ja uraseurantakyselyn tuloksia, jotka mittaavat keskipitkän aikavälin vaikuttavuutta. Auditointiryhmä suosittelee, että ennakointiryhmissä toimimisen tavoitteena olisi nopean reagoinnin mahdollistaminen. Lisäksi ennakointiryhmissä toimimisella voitaisiin lisätä Xamkin alueellisen vaikuttavuuden todennettavuutta.

Sidosryhmät on otettava entistä monipuolisemmin mukaan toimintaan

Erityisesti kaupunkien ja maakuntien kanssa on löydetty toimivia yhteistyömuotoja. Yrityskentän osalta vaikuttavuus korostuu keskeisten kumppaneiden osalta, jotka kokevat merkittävää hyötyä TKI-toiminnasta. Sidosryhmiä laajemmin tarkasteltaessa auditointiryhmä suosittelee, että Xamk jatkaa edelleen asiakkuuksienhallinnan, viestinnän ja ennakointityön systemaattista kehittämistä.

Xamk on tunnistanut, että sen tulisi saada nopeammin ja täsmällisempää tietoa sidosryhmiltä, omistajakaupungeilta ja rahoittajilta entistä vahvempien kumppanuuksien rakentamiseksi sekä toiminnan vaikuttavuuden edistämiseksi. Auditointivierailulla tuli esille, että sidosryhmät eivät kaikilta osin tunnistaneet rooliaan palautteen antajina ja Xamkin toiminnan kehittäjinä. Auditointiryhmä suosittelee ennakointityön systemaattisuuden parantamista myös tästä näkökulmasta.